Ч. 276 Второк 13 (25) грудня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациі „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциі:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи краєві

(З краєвої комісиі для справ промислових.)

Дня 16 с. м. відбуло ся в будинку соймовім засідане комісиі краєвої для справ промислових під проводом Є. Ексц. кн. Юр. Чарторийского. Присутними були члени комітету пп.: Франке, В. Федорович, Михальский, Навратіль, Романович, Роттер, Солтиньский, др. Вайґель, др. Зґурский і Зеленевский.

З порядку денного п. Романович відчитав справоздане з діяльности сталої секциі адміністрацийної за час від 23 вересня до 15 грудня, котре принято до відомости.

З порядку дневного реферував відтак в імени секциі адміністрацийної справу заложеня „Товариства заохоти промислу краєвого“, маючого на ціли „підпирати розвій краєвого промислу домашного, рукодільничого і фабричного, так, щоби довести їх до успішної конкуренциі з виробами чужого промислу як на краєвих так і позакраєвих торгах — особливо же:

а) краєвим рукодільникам і промисловцям улекшувати познакомлене ся з найновійшими здобутками технічного знаня, відкритями і винаходами, з новими улїпшеними знарядами і машинами; заохочувати їх до що раз більшого усовершеня своїх виробів під взглядом технічним і артистичним, вказувати їм дорогу продажи;

б) познакомлювати загал з продукцийними силами краю, з успіхами повставаня нових галузий промислу, з виробами краєвими і впливати на публику а також на всілякі власти та институциі, щоби свої потреби заспокоювали виробами краєвими;

в) боронити інтересів краєвого промислу і всякими дозволеними средствами старати ся о усунене всего, що розвоєви єго стоїть на перешкоді“.

Комісия приняла в цїлости предложений їй статут, котрий всї еї члени яко ініциятори, уповажнені до приймання членів, мають підписати і до відомости властий подати.

На внесене секциі адміністрацийної, рефероване п. А. Солтиньским, ухвалено внести на руки виділу краєвого до сойму представлене, щоби признав громаді міста Живця безворотну запомогу в сумі 5000 зр. платну в 1896 р., наколи громада приступить до виставленя будинку для краєвого варстату столярского в Живци, після принятого вже пляну і кошторису.

П. Франке представив відтак внесеня секциі, дотикаючі висказаня признания видатнїйшим школам фаховим, їх управителям, учителям і веркмайстрам з причини участи тих шкіл на загальній виставі краєвій. Ухвалено предложити дотичні внесеня Виділови краєвому, а відтак подати їх до публичної відомости.

Секретар комісиі предложив річне справоздане з чинностий комісиі за час від 1 грудня 1893 до 1 грудня 1894. Принято до відомости в цїли предложеня справозданя Виділови краєвому і Соймови.

Вкінци на підставі внесень секциі адміністрацийної, реферованих п. Франким, ухвалено представити виділови краєвому заключене умови з ц. к. школою політехнічною що до заложеня там-же краєвої, механічної стациі досьвідової на подібних основах, які принято при закладаню краєвої стациі керамічної і затверджене статута, а також реґуляміну для згаданої стациі.

Допись.

(Богови сьвічка, а чортови дві.)

З Муканя повіта Камінки струмилової пише нам один наш читач, як там обходили поминки:

У нашім селї — каже зійшли ся господарі і раду врадили, аби кождий господар дав по 10 кр. на поминальне богослужене. І так стало ся. Зібрали тілько, що й на богослужене стало і на братство, і ще лишило ся троха. По богослуженю вийшов братчик з церкви і каже: „Ще зістало ся 1 зр. і 45 кр.“ А всї на то: — Треба, кажуть доложити і пива чвертівку взяти і будем пити. Як се почули господинї, рада в раду: Зложім ся, кажуть і ми по 10 крейцарів. Складку складали і хату на „баль“ обібрали. Стали муку, пшоно, крупи зносити, аби було що зварити і на поминки своїх чоловіків запросити. І правда, як було богослужене, то на нім було тілько пять господинь, а инші обід варили. На поминках було що їсти і пити і кому припросити і одна другу научала, аби добре припрашала. Чоловіки пивце попивали, пироги поїдали і все жінки похваляли. „Не знати, кажуть, де они то взяли, то вас так ладно приняли.“ Скінчила ся та забава аж вечером тим, що тих старих смоктунів і лизунів по одному Хаїм і Песька з корчми за ковнїр викидали, бо вже не могли від них нїчого вторгувати. Такого встиду наробили старим, що Богу поста-

---

1)

Я, він і она.

Повеля

Юліяна Лентовского.

Вірте або нї, а однако я в цїлій тій справі був лише „жертвенним агнцем....“

Бо треба вам знати, що той Стах мав все величезне щастє до женщин. Памятаю, що вже в ґімназиі, в Люблинї, пасли за ним очима молоді панночки, ба й дорослі вже панни, але аж тут, в Варшаві, коли ми дістали ся на унїверситет, став він справдї воювати тим своїм щастєм.

І що не вигадували на него?!..

Однак він сам нїколи не хвалив ся своїм поводженєм. Навіть зі мною, мимо того, що я знав єго від дитини та що ми тут разом мешкали, був досить скритий і нїколи не звірював ся менї. Але часом годї менї було не добачити дечого, хоч би я конечно хотів був бути слїпим.

А особливо — ті листи і білетики....

Не прийшло се нараз і не зараз по нашім приїздї до Варшави, але вже по двох роках рідко був такий день, щоби, вертаючи до дому, не застав якого письма. А адресів на них не писала одна рука, се я добре помітив.

І одного разу вирвало ся менї якось мимохіть питане: — Що ти, Стаху, дістаєш тілько листів?

Поглянув на мене через плече.

— Ех — сказав — то в справі моїх лекций. Преці знаєш, що маю аж чотири лекциі.... Надходить конець року.... Родичі неспокійні....

— Атже й я маю лекциі — відозвав ся.

— Е, що твої лекциі! — відповів.

І правда, его лекциі були о много поплатнїйші.

Мимо того, що я з кінцем другого року наших студий постановив покинути медицину, з котрою якось не міг погодити ся, остали ми й на дальше приятелями.

Похвалив мій намір, кажучи: „Дійстно, медицина не для тебе“ — і сам піддав менї гадку, щоби ми ще разом мешкали.

— Ми вже звикли до себе — говорив. — Добре нам разом бути.

Я з охотою пристав. Імпонував менї власне своєю розвагою і холоднокровностию, що не спускала єго навіть в найприкрійших хвилях. Впрочім менї здавало ся, що без него не дав би я собі ради на сьвітї.

Ми змінили мешканя і взяли сим разом дві малі комнатки, передїлені спільною передною, з котрої кождий з нас мав тепер окремий вхід до себе, відтак він виїхав на час вакаций на село, знов на якусь поплатну лекцию, а я лишив ся сам в цїлім мешканю.

Якже менї були пусто без него!

Вкінци вернув в половинї вересня, але я замітив зараз, що був дуже змінений. Пемарнів, зблїд, задумував ся тепер часто, а єго давна певність себе і веселість, що звичайно діставали ся від него й менї, пропали без слїду. Сільский воздух цїлком ему не послужив. Очевидно мав якісь клопоти, якась жура гризла єго, але він не був з тих, що люблять і зуміють звірити ся перед приятелем.

Я єго добре знав і не старав ся навіть розслїдити єго тайну.

Я помітив лише, що вскорі перестали надходити білетики, а натомість, вернувши одного вечера вчаснїйше, як звичайно, до дому, почув якісь приглушені шепоти і шелест жіночої одежи в єго комнатцї.

Я став як вкопаний, не знаючи, що з собою почати.

На щастє, вийшов він зараз до мене, до нашої спільної передної.

Маю гостя! — сказав. — Моя сестра приїхала до Варшави.... Ся, знаєш, що виховувала ся у бабки на Поділю.... Ну, преці знаєш.... Я тобі говорив нераз про неї.

— Знаю, знаю — шепнув я.

І беручи з столика якийсь зшиток, що попав менї в руки, додав я:

— Я лише на хвильку вбіг но скрипти.... зараз виходжу....

— А то шкода! — сказав Стах. — Я був би тебе познакомив.... Ну, але єсли мусиш утїкати....

— Мушу!

вили одну сьвічку, а чортови дві. В корчмі була на приклад така розмова. На що нам, казали, ґазети читати? А шинкар на то: „Правду кажете, господарі, на що вам ґазети? Радше за ті гроші купити чвертівку пива!“ Чи не встид то і не ганьба, щоби старі батьки давали такий злий приклад своїм синам? Замість обгородити фіґуру штахетами, або яке инше добре дїло зробити, они запивають ся.

Але в нашім селї паробки инакше собі поступають. Они дуже мудро зробили, раду собі взяли, складку зложили, дали на службу божу, а до того, що зістало ся, ще доложили і на памятку справили хрест до церкви. Отець духовний посьвятив его і хрест стоїть тепер на престолї. Коли подивлять ся, все є памятка, що молодїж инакше собі поступає, як старші. А як то було гарно, коли отець духовний разом зі співцями засьпівали паробкам за їх добрий поступ многая лїта!“

Так нам пише наш прихильник. Ми на то скажемо так: Кого стати на забаву, най бавить ся, але тогди, коли на то час, а не підчас богослуженя. Піятика то не забава для чесних господарів. Нїколи не треба забувати на такі вчинки, що Богу подобають ся; радше на них дати гріш, як на піятику, з котрої не було нїколи і не буде користи. Паробки і дївчата повинні шанувати своїх родичів, але не брати собі прикладу з них, коли видять, що зле роблять. Звичайна річ, що батьки і матери виховували ся і зросли в инших часах, коли мало хто в селї вмів читати і писати; а молоде поколїнє ходило вже й до школи, цїкаве до книжки і до ґазети, хоче знати, що в сьвітї дїє ся і тому розумнїйше від старого. Ми тілько надїю маємо на молодїж, що она заведе лучший лад по селах. То наша потїха — і молодїж повинна разом тримати ся і на злу дорогу не ходити, тілько вчити ся, щоби еї люди шанували.

Перегляд політичний.

Budap. Corr. доносить, що Є. Вел. Цїсар має вже завтра вернути з Вельс до Відня, а дня 26 с. м. виїде до Будапешту і тогдї прояснить ся там ситуация. Кажуть, що президент угорского кабінету Векерле предложив Монарсї на авдиенциї ті особи не лиш з лїберального, але й народного та клерикального сторонництва, котрі треба би вислухати з причини істнуючої кризи кабінетової. Pest. Lloyd доносить, що кабінет подасть ся формально до димісиї аж по приїздї Монарха.

Урядово доносять з Петербурга, що іменоване ґр. Шувалова варшавским ґен.-ґубернатором можна уважати вже за довершений факт, але він обійме свою посаду аж в січню. Шефом бюра ґен.-ґубернатора має стати Тіміраєв, той сам, котрий в Берлинї вів переговори в справі торговельний і добре єсть звістний ґр. Шувалову.

Бюро телеґрафічне Гірша доносить з Петербурга, що цар Николай II. приказав всїм властям державним, щоби нїкого з урядників не переносили з причини его віроісповіданя або народности. О скілько ся вість правдива, не знати.

Хіньске правительство рішило ся наконець по довгім опорі вислати свого специяльного комісаря до Япану в справі заключення мира. Тимчасом Японцї противлять ся тому. Японьский посол заявив правительству Сполучених держав, що японьске правительство не вірить в щирість Хінцїв.

Новинки.

Львів дня 24 грудня.

— **Є. В. Цїсар** з нагоди побуту свого у Львові зволив дати на розширене будинку закладу для глухонїмих 300 зр.

— **Доповняючий вибір** двох членів Ради пов. в Богородчанах з ґрупи міских громад відбуде ся дня 28 січня 1895 р.

— **В Бережанах** завязало ся дня 20 с. м. товариство взаїмного кредиту „Надія“, товариство зареєстроване з обмеженою порукою на взорець перемиского товариства „Віра“. На першім загальнім зборі вибрано дирекцию, в котрої склад увійшли др. Андрій Чайковский, Лонгин Глїбовицкий і о. Іван Мащак. До управляючої ради Василь Яворский яко предсїдатель, о. Іларий Стеткевич яко заступник, а Сильвестер Лепкий яко секретар, Віктор Шараневич, о. Яким Федюк і Семко Савчук. Товариство входить в житє зараз по зареєстрованю его в ц. к. судї окружнім в Бережанах.

— **З вечерниць сьвято-Миколаївских**, які устроїв „Клюб Русинок“ дня 17 с. м. було чистого доходу з буфету і вступу 41 зр. з розпродажи робіт ручних жертвованих панною Ольгою Барвіньскою 19 зр. а добровільних датків зложених на руки панни І. Федаківної 15 зр. 20 кр.— разом 75 зр. 20 кр. З того призначив „Клюб Русинок“ на товариство „Руслан“ 30 зр., на „Шкільну Поміч“ 30 зр., а на коляду для учениць рускої школи вправ 15 зр. 20 кр. — *Г. Шухевичева.*

— **Дирекция краєвої вистави** повідомляє виставців, котрим признано нагороди, що почетні дипльоми, золоті і бронзові медалї, та похвальні листи комітету вистави, дальше золоті і срібні медалї торговельних палат призначені для львівских виставців, будуть видавати ся почавши від суботи 22 с. м. за оказанем відповідної леґітимациї в бюрі вистави (ул. Ягайлоньска ч. 15) що день з виимкою недїль і сьвят від 9—12-ої години перед полуднем. Державні медалї та срібні медалї комітету вистави будуть видавати ся аж в другій половинї сїчня 1895 р.

— **Пригода на зелїзници.** Дирекция зелїзниць оповіщує: З причини зле уставленої зворотницї на стациї в Олешичах, поїзд особовий ч. 912 дня 20 с. м. наїхав і ушкодив 2 вози на бічних шинах. — З осіб тілько кондуктор почтовий легко скалїчений.

— **Кривоприсяга.** В справі розводовій доктора Шнуца член парляменту нїмецково Ляйс кривоприсяг. За те засудили его сими днями на три роки дому поправи і страти чести на пять лїт.

— **Женьска ґімназия в Празї.** Від кількох лїт мають Чехи в Празї женьску ґімназию, котра розвиває ся дуже гарно. Коли оснувателї тої ґімназиї звернули ся перед чотирма лїтами до ческої суспільности з просьбою о поміч, сумнївав ся звістний патріот ческий Войта Напрстек, чи найде ся пять дївчат, котрі хотїли би записати ся до ґімназиї. Тепер числить ґімназия тілько учениць, що вже сего року 22 буде здавати іспит зрілости. Двацять абітуриентів має намір вступити на університет, а то 11 на фільософію а 9

Я вибіг чим скорше, бо добре помітив, що его голос звучав якось нещиро, клопітно. Не хотів єму накидати ся.

І від того часу, єсли лише ходив рано задуманий і розганяв ся, як би хотів до мене відозвати ся, починав я перший:

— Слухай, Стаху.... Нинї певно не побачимо ся аж вечером. Не верну домів перед десятою....

Я чув, що він тогдї віддихав свобіднїйше, немов позбув ся якого тягару, а при прощаню стискав менї руку щирійше, як звичайно.

Одного вечера, коли се вже досить довго тревало, застав я его в якімсь дивнім розположеню. Кинув ся менї на шию і — їй Богу! — цїлував мене в уста. Мене се заголомшило. Бо він, що звичайно висьмівав всякі нїжности, не бував доси нїколи такий „мягкий“.

Тогдї признав ся до всего.

Любив і був люблений....

— Атже ти й так не вірив в тоту сестру! — сказав він немов до себе.

Я признав, що дїйстно не вірив, але зараз додав, що анї не хочу, анї не сьмів би его примушувати до звірювань.

— Але-ж чому нї? — закликав. — Мушу перед тобою висповідати ся з сего. Се, бачиш, вже не тамтогорічні листи і білетики. Се поважне чувство. Я все випирав ся любови, але нинї скажу голосно, що люблю та що се робить мене щасливим.. Сеся, або ніяка!... Она моя суджена! Уважай еї такою!

І довго так говорив, а бачить ся, що сим разом цїлком щиро. Нїчого тогдї не затаїв.

Пізнав еї на селї в домі, де поїхав яко учитель на вакациї. Она була там учителькою при двох молодших хлопчиках. Дім був богатий, ведено его майже по княжески. Зблизило їх до себе спільне положенє, яке займали в тім домі. Впрочім она сама походила з доброї родини. Дитиною вивезена з краю, ховала ся в Парижи і була би може там остала на все, коли би не вість про спадщину, яка припала еї вітцеви. На жаль, ся спадщина показала ся незвичайно малою і отець, що покинув в Парижи користні підприємства, загриз ся і помер, лишаючи еї саму на сьвітї. Завдяки обставинам і дуже доброму парискому наголосови, дістала місце в згаданім домі і вже четвертий рік сходить їй на тім. Бо й що-ж має робити, щоби не переїсти маленького маєтку, що лишив ся їй по вітци?

— Знаєш? — кінчив Стах оповідаючи менї те все. — Она навіть старша о рік від мене. Але се нїчого, бо я еї справдї люблю.... страшенно люблю!... Має двацять шість лїт. Сама призналa ся передо мною.... О! бо она незвичайно щира.... призналась би й до смертного гріху. ....Знаєш, она менї імпонує сею своєю свободою і щиростию.... Се не дївча! Се правдива женщина!

І так одушевляючись нею, обіцяв запізнати мене з нею при першій нагодї.

Не довго я на се й ждав.

Якось тиждень опісля, коли я прийшов з лекций над вечером, Стах сам отворив менї двері і зараз відозвав ся:

— Ну, друже, скинь плащ і приходи там до нас! Она знов тут і конечно хоче тебе пізнати. Знає, що ти мій найлїпший приятель. Приходи зараз!

За кілька хвиль пізнав я дїйстно пречудну женщину. Такого овалю лиця, таких нїжних черт, я доси нїколи не бачив. Око і волосє темне, цера трохи снїдава, але перебиваюча надто великим достатком крови і здоровля, чарівна усьмішка, голос повний чару і солодости, а при цїлій свободї, на яку висилювала ся, якась повага і засоромленє додавали їй незвичайної принади.

— Я вже так богато про вас чула! Знаю вас вже так добре! — прошепотїла, витягаючи до мене руку.

Однако певно, що виглядала вже на свої лїта. Не мала в собі нїчого з „дївчинки“ — противно, се була дама — правдива дама. Стах мимо цїлої своєї красоти, виглядав при нїй просто сьмішно і дитинно.

Одїта була скромно, чорно, але зі смаком; ручки тримала в зарукавку, а на голові малий капелюшок. Видко було, що вбігла лише на хвильку і не могла довше оставати.

І дїйстно вскорі стала забирати ся до відходу. Однако мала ще час сказати менї, що не прибільшувала, коли говорила, що мене добре знає.

— Онагди поперекидала я вам всї книжки в вашій комнатї.

Аж тогдї помітила, що зрадила себе, бо вже тут нераз була. А Стах лише перед хвилею говорив з притиском, що користає з перших еї відвидин в нашім мешканю, щоби нас обох запізнати.

Усьміхнула ся сама з того, що стало ся.

— Ще не умію говорити неправди! — промовила якось так щиро, з таким сердечним звуком в голосї, що я мимохіть склонив перед нею голову.

. . . .

Від сего часу перестали укривати ся передо мною і втягнули мене поволи в справи тої своєї любови.

Коли я приходив, а она була, не відсували ся вже від себе і она не виривала своєї ручки з его долонї. Робили враженє молодого подружа, що поза своєю любовю не хоче бачити сьвіта. Я належав вже від того часу до їх „родини“.

Бувало, часом сама говорила:

на медицину, іде лиш о те, щоби могли вступити на ческий університет в Празї, о що старають ся.

— **Панорама Голгофти.** Польский маляр Стика має небавом почати рисувати нову панораму, котра буде представляти „вхід на Голгофту“, а то хвилю, коли Христос ведений відділом вояків і товпою народу, упадає під тягарем хреста. Панорама буде устроєна в той спосіб, що зрітель находячи ся немов би на даху одного з домів в Єрусалимі і глядачи з сеї точки в долину, буде міг приглядати ся памятній сценї. Вже в лютім 1895 р. виїзджає артист до сьв. Землї для студий, а по повороті забере ся до мальованя. Образ буде викінчений у Львові, а відтак буде перенесений раз на все до Кальварії Зебжидовскої, котра стягає річно до 300.000 богомольців. Коли би з того числа оглянуло панораму лише $^2/_3$ части т. є. 200.000 богомольців і заплатило за вступ по 20 кр., то річний дохід дав би 40.000 зр. Кошти панорами обчислено на 100.000 зр.

Всячина.

Гіпнотизм перед судом.

При великій участи публики, а іменно лїкарів і правників зачав ся в Монахові перед судом присяжних цїкавий процес против Чеслава Чиньского. Чеслав Любич Чиньский має 36 лїт; був учителем французского язика, уродив ся в Туренцї повіта варшавского, давнїйше був католиком, а від 15 січня 1894 єсть протестантом. Єсть підданим австрийским і горожанином міста Стрия в Галичинї. Акт обжалованя закидає Чиньскому злочин против моральности, злочин сфальшованя заграничного документу, проступок против публичного порядку і присвоєнє собі фалшивого титулу і шляхоцтва. Головний закид такий, що Чиньский баронову Цедліц-Найкірх з Люґо під Дрезном загіпнотизував і в тім станї піддав їй пересьвідченє, що єго любить. Скаргу против Чиньского вніс брат баронової. При розправі є пять знатоків лїкарів з ріжних міст.

Чиньский покинув тому два роки жінку і пізнав ся з розвідкою Юстиною Марґер-Віциньскою. Віциньска подорожувала з Чиньским, котрий по дорозї визискував легковірних людей, і в р. 1892 приїхала до Познаня. В Познани Чиньский урядив виклади і досьвіди гіпнотичні. Занимав ся навіть лїченем у випадках, „коли лїкарі не могли помогти“ і в такий спосіб заробляв на жите. Коли й се не дуже поплачувало, вигадав устроювати представленя на добродїйні цїли. По правдї хотїв Чиньский бути добродїєм тілько для себе і Віциньскої, котра була нїби то єго жінкою. А на добродїйні цїли давав мало. Коли в Кротошинї зібрав на однім представленю 290 марок, а на убогих дав лише 15 марок, поліция прогнала єго з пруської землї. Тодї Чиньский поїхав до Саксонії і появив ся в Дрезнї в цьвітни року 1893. Ту також мав відчити о гіпнотизмі, маґнетизмі і т. п., але робити публичні досьвіди єму не позволили. Мимо того гіпнотизував він приватно, лїчив і ворожив, тай так заробляв гроші.

Між иншими хорими лїчив також баронову Ядвигу Цедліц, богату паню, що мала 38 лїт. Она хорувала на голову і на жолудок, отже Чиньский „лїчив“ єї так, що клав руки на голову і жолудок. Одного дня сказав їй, що єї дуже любить. Єї то спершу здивувало, бо знала, що він має нібито жінку, але під впливом гіпнотизму сказала, що також любить Чиньского. Тодї перестав єї лїчити, але она не перестала до него ходити. Чиньский почав старати ся о руку баронової; отже мусїв розвести ся з жінкою. Власть не позволила єму на розвід, тілько на сепарацию. Тимчасом Чиньский жив собі з бароновою щораз лучше, а в груднї 1893 навіть дуже добре і в згодї.... Чиньский и еміг ся оженити ся. Заручив ся з бароновою крадькома і намовив суджену, щоби й слюб відбув ся тайком. Казав їй, що є остатним потомком княжого роду литовского, що в Дрезнї закохала ся в нїм одна дуже славна дама високого роду, але він не піддав ся, лише тепер боїть ся пімсти і мусить тихцем женити ся.

В січни сего року поїхали собі обоє до Швайцарії і замешкали в Ст. Ґаллен. Ту умовили ся повінчати ся в лютім в Монахові. Аґент Вартальскій удавав протестантского пастора доктора Вертемана. Чиньский купив для него потрібну одежу духовну, і він повінчав Чиньского з бароновою в готели в Монахові, причім сьвідком був юбілер монахійский Марк. По вінчаню підписали обоє протокол і засїли до сьнїданя. „Пастор“ вніс тоаст на честь князя і княжни і відчитав навіть сфалшовану телеґраму ґратуляцийну від ґрафа Кальнокі у Відни.

Баронова мала брата Клима Цедліца, котрий був аташе при цїсарскім урядї справ заграничнях в Берлинї. Отже тому братови доніс Чиньский в кілька днїв по вінчаню, що побрав ся з єго сестрою. Барон Цедліц поїхав зараз до Монахова. Чиньский показав єму слюбний документ, але барон не повірив сему паперови і віддав дня 16 лютого всю справу до суду.

В акті обжалованя сказано: Дивно, що дама з такого високого роду, як баронова Цедліц, дала ся водити за ніс такому пройдисьвітови, як Чиньский, котрий гіпнотизмом довів єї до такої несклави. Знатоки-лїкарі кажуть, що ту головно гіпнотизм був причиною всего.

Сими днями відбула ся в Монахові розправа судова против Чиньского. Казав, що є невинний; барон Цедліц і єго батько донесли на него — звідси вся пригода. Батько і брат баронової хотять єї маєтку, Чиньского завзяли ся замкнути у вязницю, а баронову до дому божевільних. Але лїкар Ґрешей сказав, що Цедліцова зовсїм здорова на умі, отже барон Цедліц не міг забрати маєтку сестри. Чиньский каже, що вже десять місяцїв сидить невинно, що був учителем ґімназияльним в Росиї, був на медицинї в Кракові і Парижи, але на се доказів не має. Лише з Кракова прийшла з університету відомість, що Чиньский слухав там фільозофії яко гість.

Чиньский відпекує ся, що баронової не гіпнотизував, тілько лїчив на нервову недугу і „масував“. Она зараз закохала ся в нїм. О маєток баронової єму зовсїм не йшло, бо актом нотарияльним зрік ся претенсиї до єї маєтку. На цїли добродїйні давав богато, в самім Познани 600 марок. Що-до Вартальского, то не знав, чи він є пастор, чи нї, і думав, що вінчанє з бароновою важне.

Чиньского по переслуханю випроваджено, а введено баронову. Она каже, що Чиньский не гіпнотизував єї, але коли була в него в гостях, то все дрімота нападала єї, хоч була при памяти. Чиньский не міг нїколи єї успати. Впрочім лїченє мало добрі наслїдки і тому вірила єму. Одного разу чула в комнатї Чиньского мов запах меду, котрий наче виходив зі стїни, иншим разом почула сильний гук, почім знов почула запах меду. Кілька разів оповідав, що як прикаже їй в єї хатї заснути в означеній годинї, то засне; і она справдї заснула о сїй годинї. Чиньский нїколи не казав їй в гіпнозі, щоби щось забула і нїколи не говорив до неї „ти“.

В жовтни мин. року признав ся Чиньский, що любить єї. Она справдї не любила єго, але думала, що сим подружем поправить якийсь свій давний блуд. Чиньский давав їй амулети, медалїон зі своїм волосєм і египетский перстень котрий давнїйше носила все на пальци. Тепер баронова ненавидить Чиньского за те, що так єї обманив. Каже, що Чиньский зрік ся єї маєтку, не хотїв навіть і 6000 марок річної платнї на випадок єї смерти і гроший взагалї не жадав, але приняв від неї разом 2000 марок.

Коли Чиньского ввели до салї, баронова повторила свої зізнаня. Чиньский гарний з виду, чорнявий мужчина, а баронова висока, не гарна і нервова. Підчас розправи Чиньский заховував ся дуже неспокійно. „Пастора“ Вартальского спровадили аж з Відня.

Чиньского засудили не за гіпнотизоване, але за то, що єму закидували в акті обжалованя, на три роки вязниці, вчисливши єму вже відсиджену кару в інквізиті, і на страту чести на пять лїт. Вартальского будуть судити у Відни.

Телеґрами.

Льондон 24 грудня. Поїзд поспішний, їдучий з Менчестера, наїхав коло Чельфорд в ґрафстві Чесшайр на поїзд товаровий, котрого вози буря вирвала із шин. Ваґони поспішного поїзду по части розбили ся, причім згинуло 12 осіб, а 52 покалїчило ся. Буря на провінциї наробила страшенної шкоди; завалило ся богато домів і о скілько звістно, згинуло 40 людий, а звиш 100 людий єсть тяжко покалїчених.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

— Відведїть мене оба!

І зараз обертала ся до мене:

— Добре, пане Едвард?

Отже йшли ми в трійку, вибираючи пусті улички і весело розмовляючи дорогою, серед сьміхів, реготаня і щастя, котрого нїчо не могло захмарити.

Аж на розї Зельної улиці она нагле змінила ся не до пізнаня. Звідси мала до дому вже лише кільканайцять кроків. Живість єї очий пригасала, уста стискали ся, а лице набирало дивної поваги. Була знов сувора, неприступна, пишна, така, як я єї часом бачив здалека на улици.

— Ідїть вже! До побаченя! — говорила сама.

Стах цїлував єї тогдї в руку, раз і другий раз, я стискав кінцї поданих менї пальцїв, а она бігла скоро і щезала в воротах величавої каменицї....

І довго так було, бо цїлі два роки. Дізнали ся про се навіть і товариші. Бо хоч я й пари з уст не пустив, то прецї люди підглянули. На щастє, нїхто не знав: хто она?

Стах покинув в тім часї всї лекциї. Готовив ся до послїдних іспитів. А коли я дивував ся, що може собі на се позволити, бо з Люблина, з дому, не діставав майже нїчого, відповів менї одного разу:

— Очевидно, що роблю довги! Але се нїчого не значить! Се все сплатить ся, як піду на свій хлїб!

Тогдї то перестудив ся я, занепав на тиф і перележав цїлий місяць. Се підкопало моє істнованє. Я стратив всї лекциї і був без гроша. О скілько міг я догадувати ся з делїкатних заміток Стаха, то я вже й єму самому завинив яких двайцять рублїв.

Таким чином рішив і я затягнути позичку. Атжеж також колись добю ся власного хлїба.

— Стаху, — сказав я — приведи й менї того жида, що тобі зичить....

Стах поглянув на мене уважно, немов слїдив, чи я не жартую. Видко було по нїм, що змішав ся. Однако зараз заволодїв знов собою.

— Мій любий — відповів — я, на жаль, не від жида позичаю!

І всунувши руку до бічної кишенї сурдута кинув передо мною на столик якусь буру книжочку.

— Щож се таке!

— Подиви ся! — відповів і вийшов з комнати.

Напись вказувала, що се була книжочка каси ощадности. На нїй вичитав я імя — імя єго судженої.

— Стаху! — крикнув я, складаючи сей документ.

Нїхто не відзивав ся. Єго вже не було в хатї. Я погадав, що він сам хоче, щоби я о всїм знав і для того почав я переглядати книжочку. Була майже до половини записана. З початку сума все більшала. Зачинали єї якісь щасливі 500 рублїв. Відтак додано 90 — потім аж 120, дальше 40, ще дальше 10, а кілька місяцїв пізнїйше знов 90 і т. д. аж до 960 рублїв.

Нараз се все стало малїги.

Вийнлено з каси перший раз 200 рублїв, відтак знов 100, дальше 50, а дальше ще раз 100.

Не прибувало вже нїчого, хоч лишила ся ще більша половина.

Я все зрозумів.

— Добра дївчина! — сказав я мимохіть.

Се не видало ся менї навіть дивним. Атже любили ся, — були суджені....

Я віднїс нещастну книжочку на єго столик і ми вже не говорили більше про сю справу.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозинського під зарядом В. І. Вебера.